

A környezetvédelmi termékdíj átvállalásának lehetőségei

A környezetvédelmi termékdíj bevallásáról szóló [írásunkat](#) követően az alábbiakban ismertetjük a termékdíj szerződéses átvállalására vonatkozó szabályokat, a szerződéskötés lehetőségeit és típusait, valamint azokat a tudnivalókat, amelyeket egy termékdíj átvállalási szerződés megkötése során mindenképpen figyelembe kell venniük a szerződő feleknek.

Az átvállalás lényege, hogy a jogszabályban meghatározott eredeti kötelezett helyett egy másik, pontosan meghatározott kötelezetre - az átvállaló félre - száll át a termékdíj kötelezettség, ezáltal az adott termékdíj köteles termékre vonatkozóan az eredeti kötelezettnél minden kötelezettség megszűnik és ez már az átvállaló felet terheli. A környezetvédelmi termékdíj szabályozás 2012. január 1-től nagymértékben átalakította az átvállalás szabályait annak ellenére, hogy a szerződéses és a számlán történő átvállalás mint megnevezés továbbra is megmaradt.

A számlán történő átvállalást kizárólag az egyéb kőolajtermék kategóriába tartozó termékeknél teszi lehetővé a jogszabály - mely termék kategória a szektor szerkezete miatt aránylag kicsi - ezért az ilyen típusú átvállalás lehetőségeit itt nem részletezzük.

Az átvállalás szerződéses lehetőségei

Az átvállalás jogcímeit a környezetvédelmi termékdíjról szótó 2011. évi LXXXV. törvény 14.§ (5) bekezdésében részletezi a jogalkotó, mely szerint a kötelezettől kizárólag az alábbi tevékenységet végző kör vállalhat át:

- a) az első belföldi vevő, ha a kötelezettől megvásárolt termékdíjköteles termék legalább 60%-át külföldre értékesíti,
- b) a bérnyártó,
- c) a 1234/2007/EK rendelet szerinti mezőgazdasági termelői szerveződésen keresztül forgalomba hozott termékdíjköteles termék esetén a termelői szerveződés,
- d) a csomagolószert első belföldi vevője, ha csomagolást hoz létre a csomagolószertből,
- e) csomagolóanyag esetében az azt csomagolóeszköz előállítására felhasználó első belföldi vevő.

A fentiek alapján átvállalás csak közvetlen adásvételi vagy bérnyártói kapcsolatban álló felek között jöhet létre, kettőjük közé bármilyen közvetítő nem ékelődhet. Így akik kizárólag kereskedelemmel foglalkoznak, azokat a szabályozás az átvállalási rendszerből (majdnem) teljesen kizárja, továbbá azt is negatívan érinti, aki gyártói tevékenysége mellett a vásárolt termékekkel korábban kereskedett. Mivel az átvállalás legfőbb előnye, hogy annak alapján az eladó fél termékdíj nélkül tudja értékesíteni az áruját a vevő felé, így az átvállalási rendszerből kizárt kereskedők a termékdíj összege miatt versenyhátrányba kerülnek azokkal a gazdálkodókkal szemben, akiktől a vevő a termékdíjat át tudja vállalni és a termék beszerzése termékdíj nélkül történik.

A szerződéses átvállalás típusai

Mivel az átvállalás feltételekhez kötött, az átvállaló fél a beszerzett termékeket kizárólag arra a célra használhatja, amire a jogszabály lehetőséget ad. Bérnyártás esetén például a bérnyártási feltételeknek kell megvalósulniuk, de a többi jogcím felhasználási lehetőségei is korlátozottak. Ezen kívül néhány átvállalási kategóriában csak bizonyos típusú

termékdíjköteles termékre szólhat az átvállalási szerződés, melyre az alábbiakban olvasóink figyelmét is felhívjuk.

Export célú átvállalás

A 2011. évi LXXXV. törvény 14.§ (5) bekezdés a) pontjában meghatározott lehetőség. Ennek során az átvállaló fél a szerződésben foglalt termékeket külföldön történő forgalomba hozatal céljából vásárolja. A beszerzett termékek maximum 40 %-a értékesíthető belföldre, a 60%-os mennyiség külföldi értékesítésének legkésőbb a beszerzést követő egy éven belül kell megvalósulnia. Csomagolószerre megkötött átvállalási szerződés esetén az export megtörténhet úgy is, hogy a csomagolószer csomagolásra történő felhasználást követően hagyja el az országot. Ez utóbbi esetben érdemesebb csomagolási célú átvállalási szerződést kötni, mivel annál a kategóriánál nincs konkrét dátumhoz kötve, hogy az exportnak mely időpontig kell megvalósulnia.

Bérgyártás

A 2011. évi LXXXV. törvény 14.§ (5) bekezdés b) pontjában meghatározott lehetőség. Az átvállaló felek között bérgyártásról szóló megállapodás jön létre, melynek keretében a bérgyártó a megrendelő által a rendelkezésére bocsátott anyagokból termékdíjköteles terméket hoz létre. Az átvállaló fél a bérgyártó, aki anyagáramonként és termékáramonként legfeljebb a termékdíjköteles termék tömegében számított 50%-os mértéket meg nem haladóan adhat hozzá terméket a bérgyártató részére gyártott termékdíjköteles termékhez. A gyártott termék a megrendelő tulajdonában marad, azonban a kötelezettség az átvállalási szerződés alapján a bérgyártást végzőt terheli.

Mezőgazdasági termelői szerveződésen keresztül forgalomba hozatal

A 2011. évi LXXXV. törvény 14.§ (5) bekezdés c) pontjában meghatározott lehetőség, ahol az átvállaló fél a mezőgazdasági termelői szerveződés. Az átvállalás itt a mezőgazdasági termelő termékdíj kötelezettségére irányul. Alapvetően furcsa, hogy ezt a kategóriát a jogalkotó miért hagyta benne a jogszabályban: vélelmezhetően a mezőgazdasági termelő termékdíj köteles termék gyártásával valószínűleg nem foglalkozik, ezért termékdíj kötelezettsége külkereskedelmi ügylet útján merülhet fel. Azonban a mezőgazdasági termelők számára a jogszabály lehetőséget biztosít termékdíj átalány választására, ezért ezen típusú átvállalási jogcím majdhogynem feleslegessé is vált.

Csomagolási célú átvállalás

A 2011. évi LXXXV. törvény 14.§ (5) bekezdés d) pontjában meghatározott lehetőség, mely jogcím kizárólag csomagolószer kategóriába tartozó termékdíjköteles termék adás-vételéhez kötődik. Az átvállaló fél a beszerzett csomagolószerből csomagolást hoz létre, azaz csomagolásra használja fel. Az átvállalással beszerzett csomagolószer továbbértékesítésére lehetőség nincs. A csomagolás bércsomagolásként is történhet, de a csomagolószer tulajdonjoga a megbízónál marad.

Csomagolóeszköz gyártására irányuló átvállalás

A 2011. évi LXXXV. törvény 14.§ (5) bekezdés e) pontjában meghatározott lehetőség, mely alapján az átvállaló az eredeti kötelezettől csomagolóanyagot vásárol abból a célból, hogy azt csomagolóeszköz előállítására használja fel. Az átvállalási szerződés nem irányulhat csomagolási segédanyag vagy csomagolóeszköz adásvételére. Az átvállaló fél ezen kívül a csomagolóanyagot nem használhatja fel csomagolási segédanyag vagy csomagolóanyag előállítására.

Sajnos a jogalkotó nem vette figyelembe, hogy ezen rendelkezése szintén korlátozza a gyártói tevékenységet, mivel így pl. csomagolási segédanyag előállítása termékdíj nélkül beszerzett belföldi csomagolóanyagból nem történhet. Előfordulhat az is, hogy egy gyártó a csomagolóanyagot egy másik csomagolóanyag előállítására használ fel, ebben az esetben szintén nem ad lehetőséget a jogszabály termékdíj nélküli alapanyag beszerzésre.

A termékdíj átvállalási szerződés

A termékdíj átvállalási szerződés minimumát a termékdíj törvény végrehajtási rendelete határozza meg, mely szerint

- a) a szerződő feleknek e rendelet 2. melléklete szerinti adatait,
- b) a termékdíjköteles termék megnevezését, vámtarifaszámát, KT, CsK kódját,
- c) az átvállalás időszakának, illetve kezdő időpontjának meghatározását,
- d) az átvállalás jogcímét

kell legalább a szerződésnek tartalmaznia. A felsoroltak közül az a) pontban írtak vethetnek fel kérdéseket, ugyanis a KTDV végrehajtási rendeletének a 2. számú mellékletében a bejelentésre szolgáló nyomtatvány adattartalmi követelményei kerültek részletezésre. Így javasolt ezen adatokhoz megadni a szerződő felek nevét, adószámát, VPID számát, bankszámlaszámát, székhelyét, levelezési címét, ügyintézőjének a nevét és telefonszámát, képviselőjének nevét, továbbá a képviselő VPID számát és az adószámát. Ezen kívül a vámtarifaszám megadása során - b) pont - érdemes arra figyelni, hogy a termékdíjköteles termék Kombinált Nomenklatúra szerinti vámtarifaszámának 8 karaktere szerepeljen az átvállalási szerződésben.

A jogszabályban írt kritériumokon felül a szerződés tartalmazhat minden egyéb olyan megállapodást is, amely alapján az adott bérnyártási vagy adásvételi ügylet megvalósul. A szerződés időszaka három évnél hosszabb nem lehet, továbbá az átvállaló fél kizárólag a Ptk. szerinti gazdálkodó szervezet lehet.

Az átvállalási szerződés bejelentése

Az átvállalási szerződés bejelentés hiányában érvénytelennek tekinthető. A bejelentést mindig az átvállaló félnek kell megtennie legkésőbb a szerződés kezdő időpontját követő 15 napon belül a NAV felé. Szintén be kell jelenteni a szerződés módosítását vagy megszüntetését ezen határidőn belül.

A bejelentést megtétele elektronikus úton kitöltött nyomtatvány útján lehetséges, erre az adott évben alkalmazandó BEJKE nyomtatvány megfelelő lapjának kitöltése szolgál. A nyomtatvány elektronikus úton, az Ügyfélkapun keresztül küldhető be, a beküldésről szóló befogadó okmánnyal lehet igazolni a határidőben történő bejelentést. Ha az átvállalási szerződés bejelentése egyszerre történik meg az átvállaló első bejelentkezésével, akkor a nyomtatvány papír alapon is beküldhető a NAV megfelelő szervének.

Mivel a bejelentés az átvállaló feladata, az eredeti kötelezett kénytelen a szerződő félre hagyatkozni, hogy a bejelentés valóban megtörtént-e. Ha a bejelentés nem történik meg (vagy nem megfelelően történik meg), abban az esetben a termékdíj kötelezettség nem kerül az átvállalóhoz, így a kötelezettnek kell a termékdíjat megfizetnie, ha a hiányosságra fény derül. Ennek elkerülésére javasolt belefoglalni az átvállalási szerződésbe egy olyan részt, melyben az átvállaló szavatolja a jogszabály szerinti bejelentés megtételét és annak igazolását az eredeti kötelezett felé.

További tudnivalók a termékdíj átvállalásról

Ahhoz, hogy a termékdíj kötelezettség átkerüljön az átvállaló félhez, a fentiekén kívül egy előírásnak kell még teljesülnie: az eredeti kötelezettnek az ügyletről kiállított számláján szerepeltetnie kell a végrehajtási rendeletében meghatározott számla záradékot. Ennek hiányában a termékdíj kötelezettség nem kerül az átvállaló félhez. A számla záradékra vonatkozó rendelkezéseket jelen írásunkban nem kívánjuk részletezni, mivel a későbbiek során a termékdíj szabályozás által érintett összes számlazáradékolási kötelezettségről külön írást fogunk megjelentetni.

Ha szerződéskötés esetén minden a jogszabályban írtak szerint történik, a termékdíj kötelezettség az átvállalóé. Ez nem csak termékdíj fizetési kötelezettséget jelent, hanem minden a termékdíj szabályozásban foglalt kötelezettséget a bevallástól kezdve a nyilvántartás vezetéséig és az egyéb kötelezettségekkel együtt bezárólag.

Amennyiben fenti írásunk alapján úgy ítélik meg, hogy az Önök tevékenységét a termékdíj szabályozásban szerzett ismereteinkkel és tapasztalatainkkal támogatni tudjuk, akkor erre a szakterületre specializálódott tanácsadónk várja jelentkezésüket, elérhetősége [kapcsolat](#) oldalunkon megtalálható.